

ВПЛИВ АГРОКЛІМАТИЧНИХ УМОВ НА ДИНАМІКУ ПРИРОСТІВ АГРОЕКОЛОГІЧНИХ КАТЕГОРІЙ ВРОЖАЙНОСТІ ПРОСА В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

В.І. Дяговець Н.В. Сіряк

Одеський державний екологічний університет

вул. Львівська, 15, м. Одеса, 65016, Україна

e-mail: dyagovets.vika@mail.ru

Просо відноситься до числа найважливіших культур другої групи хлібних злаків. Широко використовується просо як «страхова» культура при пересіві загиблих озимих або ранніх ярих; а також воно менше за інші зернові культури страждає від шкідників і хвороб, стійке до вилягання [2].

Метою дослідження є вивчення впливу агрокліматичних умов на формування продуктивності проса у Черкаській області. Для досягнення поставленої мети необхідно оцінити вплив агрокліматичних умов на динаміку приростів різноманітних рівнів агроекологічної врожайності. В якості вхідної інформації використовувались середньообласні дані спостережень на мережі гідрометеорологічних та агрометеорологічних станцій Української Гідрометеослужби. В якості теоретичної основи використана базова модель оцінки агрокліматичних ресурсів формування продуктивності сільськогосподарських культур.

Для динаміки приростів *ПУ* характерно, що в першій декаді вегетації прирости починаються з позначки 16,4 г/м²дек. Далі приріст *ПУ* поступово збільшується і досягає максимуму в четвертій декаді вегетації та складає 77,6 г/м²дек. В кінці вегетації приріст *ПУ* складає 36,4 г/м²дек.

На початку вегетації приріст *ММУ* складає 14,8 г/м²дек. Максимальне значення спостерігається у четвертій декаді вегетації та складає 74,5 г/м²дек. Потім прирости *ММУ* поступово знижуються і в кінці вегетації приріст *ММУ* складає 32,6 г/м²дек.

Відношення сумарного випаровування до випаровуваності (E/E_0) характеризує вологозабезпеченість посівів і поступово знижується від 1 і 2 декади до кінця вегетації.

Величини приростів починаються з позначки 11,9 г/м²дек, після чого в наступні декади вегетації *ДМУ* починає рости, досягає максимуму в четвертій декаді вегетації і складає 59,6 г/м²дек. В кінці вегетаційного періоду прирости *ДМУ* знижуються до 26,1 г/м²дек.

Максимальних значень прирости *УВ* досягають у четвертій декаді вегетації і складають 44,0 г/м² дек. В кінці вегетаційного періоду йде зниження *УВ* до позначки 19,3 г/м² дек.

Виконана характеристика щодакдної динаміки показників приростів агроекологічних категорій врожайності під впливом світлового, теплового та водного режимів для Лісостепу (на прикладі Черкаської області).

Література:

1. Просвиркина А.Г. Гидрометеорология. Сер. Метеорология. Обзорная информация, 1985, Вып. 4, — 28 с.
2. Полевой А.Н. Базовая модель оценки агроклиматических ресурсов формирования продуктивности сельскохозяйственных культур. // Метеорология, климатология та гідрологія. — 2004. — Вып. 48. — С. 195–206.